

Kiedy leasing operacyjny, a kiedy finansowy

Charakterystyka, skutki podatkowe
oraz ewidencjonowanie

Wstęp

Zgodnie z informacjami Związku Polskiego Leasingu (ZPL) reprezentującego ponad 90% branży w Polsce, w 2022 roku leasingodawcy udzielili przedsiębiorcom finansowania w wysokości 88 116 mln zł. W porównaniu do 2021 r. jest to wynik niemal identyczny, z symbolicznym wzrostem 0,1% rok do roku. Prognoza na obecny rok zakłada optymistyczne 8-9% wzrostu.

Podatnicy w Polsce coraz częściej decydują się na finansowanie inwestycji w aktywa leasingiem, nabywając w ten sposób najczęściej samochody, maszyny i urządzenia.

Podpisanie umowy leasingu niesie ze sobą szereg konsekwencji w myśl przepisów zarówno prawa bilansowego, jak i podatkowego.

Samo księgowanie leasingu nie jest trudne, ale rozpoznanie charakteru umowy leasingowej, czy ustalenie odroczonego podatku dochodowego, może okazać się problematyczne dla księgowego nie mającego w tej materii doświadczenia.

Niniejsze opracowanie to kompendium wiedzy w zakresie leasingu. Odpowiadamy w nim na pytania m.in. o to:

- jak poprawnie zakwalifikować umowę leasingu,
- czym różni się leasing operacyjny od finansowego,
- jak dokonać poprawnej ewidencji
- oraz kto ma obowiązek ustalenia odroczonego podatku dochodowego.

Zapraszamy do lektury!

Zespół outsourcingu finansowo-księgowego
Grant Thornton

1. Definicja leasingu

Definicja leasingu ma swoje źródła w Kodeksie Cywilnym, a także w przepisach prawa podatkowego. Zgodnie z Art. 709[1] Kodeksu Cywilnego, przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa **nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach wskazanych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków** przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego.

Wg ustawy o podatku dochodowym (art. 23 PIT oraz 17 a CIT) jedna ze stron oddaje do odpłatnego używania albo używania i pobierania pożytków na warunkach określonych w umowie drugiej stronie podlegające amortyzacji środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne, a także grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów.

2. Leasing finansowy i operacyjny – podstawowe różnice

- Przepisy w podobny sposób opisują umowę leasingu, jednak to ustawa o VAT rozróżnia leasing finansowy od operacyjnego. W myśl art. 7 ust. 1 pkt 2 oraz art. 8 ust. 1 ustawy o VAT **leasing finansowy stanowi dostawę towarów, natomiast leasing operacyjny traktowany jest jako świadczenie usług.**
- **Leasing finansowy** zakłada, że w momencie zawarcia umowy przedmiot, którego ona dotyczy, zostaje wprowadzony do ewidencji środków trwałych leasingobiorcy. Umowa leasingowa przewiduje, że wraz z opłaceniem ostatniej raty leasingobiorca staje się właścicielem przedmiotu leasingu. Nie trzeba więc w tej sytuacji ustalać dodatkowych zasad wykupu. Podatek VAT przy leasingu finansowym nie jest rozkładany na raty. Całą jego kwotę należy opłacić wraz z odprowadzeniem pierwszej raty leasingowej. Dlatego też decydując się na ten rodzaj umowy, **należy liczyć się z koniecznością wpłacenia leasingodawcy jednorazowo sporej kwoty pieniędzy.**

- **W leasingu operacyjnym** to leasingodawca jest właścicielem przedmiotu leasingu, i to on dokonuje odpisów amortyzacyjnych. Leasingobiorca może wykupić przedmiot po zakończeniu umowy. Ewentualne ryzyko związane z odstąpieniem od umowy jest po stronie leasingodawcy. **Płatność VAT rozłożona jest na raty, a przedmiot leasingu można zwrócić.**

Leasing operacyjny jest najbardziej popularną formą leasingowania w Polsce. Umożliwia finansowanie nabycia przedmiotu leasingu bez uruchomienia wysokich środków własnych (opłata wstępna to 0,5-10% opłaty wartości netto).

3. Kwalifikacja umów leasingowych wg prawa bilansowego

Kwalifikacja umów leasingowych została ściśle określona w art. 3 ust 4 Ustawy o Rachunkowości (UoR). Przepisy te wskazują, że w sytuacji, kiedy jednostka wykorzystuje w ramach swojej działalności środki trwałe na podstawie umowy, zgodnie z którą finansujący oddaje korzystającemu środki trwałe do odpłatnego używania przez czas oznaczony, środki te zalicza do swoich aktywów trwałych, pod warunkiem, że umowa spełnia **co najmniej jeden z 7 warunków** określonych w tym przepisie, wskazanych poniżej.

1. Umowa przenosi własność przedmiotu umowy na korzystającego po zakończeniu okresu, na który została zawarta.
2. Umowa zawiera prawo do nabycia przedmiotu umowy przez korzystającego, po zakończeniu okresu na jaki została zawarta, po cenie niższej od jego wartości rynkowej z dnia nabycia.
3. Okres, na jaki umowa leasingu została zawarta, odpowiada przeważającej części przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności przedmiotu leasingu, przy czym nie może być on krótszy niż $\frac{3}{4}$ tego okresu.

4. Suma opłat leasingowych, pomniejszonych o dyskonto, ustalona na moment rozpoczęcia okresu leasingu i przypadająca do zapłaty w okresie obowiązywania umowy, **przekracza 90% wartości rynkowej przedmiotu umowy na ten dzień**. W sumie opłat uwzględnia się wartość końcową (rozumianą tutaj jako opłatę końcową) przedmiotu umowy, którą korzystający zobowiązuje się zapłacić za przeniesienie na niego własności tego przedmiotu.

Nie zalicza się do sumy opłat warunkowych, opłat leasingowych ani płatności na rzecz finansującego za świadczenia dodatkowe, podatków oraz składek na ubezpieczenie tego przedmiotu, jeżeli korzystający pokrywa je niezależnie od opłat za używanie.

5. Umowa zawiera przyrzeczenie finansującego do zawarcia z korzystającym kolejnej umowy o oddanie w odpłatne używanie tego samego przedmiotu lub przedłużenie umowy dotychczasowej, na warunkach korzystniejszych od przewidzianych w dotychczasowej umowie.
6. Umowa przewiduje **możliwość wypowiedzenia umowy**, z zastrzeżeniem, że wszelkie powstałe z tego tytułu koszty i straty poniesione przez finansującego pokrywa korzystający.
7. Przedmiot umowy został dostosowany do indywidualnych potrzeb korzystającego. Bez wprowadzania w nim istotnych zmian może on być używany wyłącznie przez korzystającego.

3.1. Możliwość zastosowania uproszczenia (Art. 3 ust 6 UoR)

Jednostki, z wyjątkiem jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 1e pkt 1-6 ustawy o rachunkowości, które za poprzedni rok obrotowy nie przekroczyły **co najmniej dwóch z następujących wielkości**:

25 500 000 zł - w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,

51 000 000 zł - w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,

50 osób - w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty,

mogą korzystać z uproszczenia i dokonywać kwalifikacji umów spełniających warunki określone w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości, według zasad określonych w przepisach podatkowych.

3.2. Czy już zawarte umowy leasingu operacyjnego można przekształcić i ująć w księgach rachunkowych oraz w sprawozdaniu finansowym jako leasing finansowy?

Jednym z trudniejszych problemów do rozwiązania jest sytuacja, w której spółka zawarła umowy leasingu w trakcie roku, w którym korzystała z uproszczeń jako spółka mała. Kierownik jednostki powinien zastanowić się bowiem, czy zawarte umowy leasingu operacyjnego przekształcić i ująć w księgach rachunkowych oraz w sprawozdaniu finansowym jako leasing finansowy. **Obowiązek zmiany kwalifikacji umów z leasingu operacyjnego na finansowy w wyniku utraty możliwości skorzystania z uproszczeń nie jest obligatoryjny.**

Wyjaśnia to KSR nr 7 w dziale III:

Jednostki, których sprawozdanie finansowe nie podlega obowiązkowemu badaniu, mogą korzystać z przewidzianego w **art. 3 ust. 6 UoR** uproszczenia, polegającego na prawie kwalifikowania umów leasingu w sposób przewidziany w przepisach prawa podatkowego. W przypadku utraty możliwości stosowania tego uproszczenia, jednostka może w dalszym ciągu stosować przepisy prawa podatkowego w odniesieniu do umów już zawartych na dzień utraty zwolnienia pod warunkiem, że różnice tym spowodowane nie zniekształcają istotnie obrazu sytuacji majątkowej, finansowej oraz wyniku finansowego jednostki, lub takie przekształcenie jest praktycznie niewykonalne. Jeżeli warunki te nie są spełnione, to uprzednio zawarte umowy leasingu wymagają przekwalifikowania i przekształcenia danych porównawczych (przekwalifikowanie uprzednio zawartych umów na umowy o leasing finansowy).

3.3. Co trzeba sprawdzić przed zmianą kwalifikacji umowy leasingowej?

Przekwalifikowanie umów leasingowych wiąże się z przekształceniem danych porównawczych za rok ubiegły w sprawozdaniu finansowym. Wymaga to odpowiedniego zaewidencjonowania w księgach rachunkowych zdarzeń dotyczących lat ubiegłych. W tym celu należałoby skorzystać z przepisów **art. 54 ust 3 UoR**.

Zanim dokonamy zmian w księgach rachunkowych powinniśmy zastanowić się, kiedy otrzymaliśmy informacje o zdarzeniach mających wpływ na sprawozdanie finansowe (czy przed jego zatwierdzeniem, czy też po zatwierdzeniu), oraz na stopień ich istotności.

3.4. Jak ująć zmiany w sprawozdaniu finansowym i dokonać korekty w księgach rachunkowych?

W myśl art. 54 ust 3 UoR sposób ujęcia zmian w sprawozdaniu finansowym oraz korekta w księgach rachunkowych powinna wyglądać następująco:

- jeżeli **po sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego, a przed jego zatwierdzeniem**, jednostka otrzymała informacje o zdarzeniach, które mają istotny wpływ na to sprawozdanie finansowe,

lub powodujących, że założenie kontynuowania działalności przez jednostkę nie jest uzasadnione, powinna ona odpowiednio zmienić to sprawozdanie, dokonując jednocześnie odpowiednich zapisów w księgach rachunkowych roku obrotowego, którego sprawozdanie finansowe dotyczy, oraz powiadomić biegłego rewidenta, który sprawozdanie to bada lub zbadał; jeżeli zdarzenia, które nastąpiły po dniu bilansowym, nie powodują zmiany stanu istniejącego na dzień bilansowy, to odpowiednie wyjaśnienia zamieszcza się w informacji dodatkowej;

- jeżeli jednostka otrzymała informacje o zdarzeniach, o których mowa w ust. 1, **po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego**, to ich skutki ujmuje w księgach rachunkowych roku obrotowego, w którym informacje te otrzymała;
- jeżeli **w danym roku obrotowym lub przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego za ten rok obrotowy** jednostka stwierdziła popełnienie w poprzednich latach obrotowych błędu, w następstwie którego nie można uznać sprawozdania finansowego za rok lub lata poprzednie za spełniające wymagania określone w art. 4 (zasady rachunkowości jednostki), ust. 1, to kwotę korekty spowodowanej usunięciem tego błędu odnosi się na kapitał (fundusz) własny i wykazuje jako „zysk (strata) z lat ubiegłych”.

4. Kwalifikacja umów leasingowych wg prawa podatkowego

Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych osobno przedstawia warunki dla uznania danej umowy za leasing operacyjny oraz finansowy.

4.1. Leasing operacyjny wg prawa podatkowego

Zgodnie z art. 17b ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (PDOP) umowa będzie zaliczona do leasingu operacyjnego, jeżeli:

1. umowa leasingu, w przypadku gdy **korzystającym nie jest osoba wymieniona w pkt 2**, została zawarta na czas oznaczony, stanowiący co najmniej 40% normatywnego okresu amortyzacji, jeżeli przedmiotem umowy leasingu są podlegające odpisom amortyzacyjnym rzeczy ruchome lub wartości niematerialne i prawne, albo została zawarta na okres co najmniej 5 lat, jeżeli jej przedmiotem są podlegające odpisom amortyzacyjnym nieruchomości;
2. umowa leasingu, w przypadku gdy **korzystającym jest osoba fizyczna** nieprowadząca działalności gospodarczej, została zawarta na czas oznaczony;
3. suma ustalonych opłat w umowie leasingu, o której mowa w pkt 1 lub 2, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług,

odpowiada co najmniej wartości początkowej środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, a w przypadku zawarcia przez finansującego następnej umowy leasingu środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej będących uprzednio przedmiotem takiej umowy, odpowiada co najmniej jego wartości rynkowej z dnia zawarcia następnej umowy leasingu; przepis art. 14 stosuje się odpowiednio.

4.2. Leasing finansowy wg prawa podatkowego

Zgodnie z art. 17f ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (PDOP) **umowa będzie zaliczona do leasingu finansowego**, jeżeli:

1. umowa leasingu została **zawarta na czas oznaczony**;
2. suma ustalonych w umowie leasingu opłat, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, odpowiada co najmniej wartości początkowej środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, a w przypadku zawarcia przez finansującego następnej umowy leasingu środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, będących uprzednio przedmiotem takiej umowy, odpowiada co najmniej jego wartości rynkowej z dnia zawarcia następnej umowy leasingu; przepis art. 14 stosuje się odpowiednio;

3. **umowa zawiera postanowienie**, że w podstawowym okresie umowy leasingu:

- odpisów amortyzacyjnych dokonuje korzystający, w przypadku gdy nie jest osobą wymienioną w lit. b, albo
- finansujący rezygnuje z dokonywania odpisów amortyzacyjnych, w przypadku gdy korzystającym jest osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej.

5. Sposób ewidencjonowania leasingu operacyjnego u korzystającego i finansującego

- Jako że leasing operacyjny w myśl przepisów ustawy o VAT stanowi świadczenie usług, w księgach rachunkowych zostanie zaprezentowany w kosztach układu rodzajowego **u korzystającego**.

Księgowanie raty leasingowej wyglądać będzie następująco:

Wn „Usługi leasingu”

Wn „VAT naliczony”

Ma „Zobowiązania wobec dostawców”

- **U finansującego** przychody z tytułu spłaty rat leasingowych oraz koszt amortyzacji mogą być zaprezentowane różnie. W przypadku podmiotów, dla których leasing stanowi działalność operacyjną, przychód prezentowany jest na koncie przychodów ze sprzedaży produktów (usług), a w przypadku pozostałych podmiotów – jako pozostały przychód operacyjny. Jeżeli finansujący opłaty z tytułu leasingu ujmuje jako pozostałe przychody operacyjne, to odpisy amortyzacyjne zalicza do pozostałych kosztów operacyjnych.

Zatem w księgach finansującego dokonamy następujących zapisów:

Ma „Przychody ze sprzedaży usług” / „pozostałe przychody operacyjne”

Ma „VAT należny”

Wn „Należności od odbiorców”

Bieżąca amortyzacja:

Wn „Amortyzacja” / „Pozostałe koszty operacyjne” / „Koszt własny sprzedaży”

Ma „Umorzenie”

Zamiast kosztu amortyzacji może pojawić się koszt własny sprzedaży, jeżeli w umowie leasingu jest opcja wykupu, z której leasingobiorca może skorzystać.

6. Sposób ewidencjonowania leasingu finansowego u korzystającego oraz u finansującego

Rata leasingowa u korzystającego zostanie ujęta za pomocą zapisów:

- Część kapitałowa:

Wn „Rozrachunki z finansującym z tyt. umowy leasingu”

Ma „Rozliczenie opłat leasingowych”

- Część odsetkowa:

Wn „Odsetki”

Ma „Rozliczenie opłat leasingowych”

Oprócz raty leasingowej należy zaksięgować operację związaną z **przyjęciem środka trwałego** do ewidencji oraz bieżącą amortyzację:

Wn „Środki trwałe”

Ma „Rozrachunki z finansującym z tyt. umowy leasingu”

Wn „Amortyzacja”

Ma „Umorzenie”

Jak widać po dokonanych zapisach – część kapitałowa leasingu będzie pomniejszać zobowiązanie leasingowe z tytułu przekazania przedmiotu leasingu (nie stanowi ani przychodu u finansującego, ani kosztu u korzystającego, więc nie wpływa także na wynik), natomiast część odsetkowa obciąża koszty finansowe.

7. Opłata wstępna wg prawa bilansowego i podatkowego

Kwestią sporną może wydawać się opłata wstępna do umowy leasingu. Jest to opłata inicjalna uiszczana na samym początku – warunkuje bowiem możliwość zawarcia umowy z finansującym.

Ustawa o Rachunkowości nie określa szczegółowo zasad ewidencjonowania tej opłaty. Zazwyczaj jest ona traktowana w myśl przepisów **art. 39 ust 1 i 3 UoR** jako opłata przyszłych okresów, a więc dokonywane są miesięczne odpisy rozliczeń międzyokresowych kosztów przez okres trwania umowy leasingu.

Bardzo podobnie zostało to ustanowione w **KSR 5**, wg którego opłatę wstępną rozlicza się przez cały okres trwania umowy i równomiernie obciąża koszty.

Przepisy bilansowe dopuszczają możliwość jednorazowego odpisania opłaty w ciężar kosztów, jednak tylko wtedy, kiedy nie wywiera to ujemnego wpływu na rzetelne przedstawienie sytuacji finansowej jednostki (art. 4 ust. 4 w zw. z ust. 1 uor).

Opłata wstępna w myśl przepisów podatkowych powinna być zaliczana do kosztów podatkowych **jednorazowo** w momencie poniesienia, a nie proporcjonalnie do czasu trwania umowy.

Potwierdzeniem tego stanowiska są decyzje organów podatkowych oraz sądów administracyjnych (Dyrektora Izby Skarbowej w Bydgoszczy w wydanej interpretacji indywidualnej z 8 marca 2016 r. o sygn. ITPB1/4511-1158/15/AK, Biuletyn Skarbowy nr 1 z 2012 r., nr DD6/033/87/ORK/11/PK-1299).

8. Jak ująć opłatę wstępną w księgach w przypadku leasingu operacyjnego, a jak w przypadku finansowego?

Warto zwrócić uwagę, że inaczej ujmiemy opłatę wstępną w księgach w przypadku leasingu operacyjnego, a inaczej w przypadku finansowego.

W **leasingu operacyjnym** podatek VAT będzie rozłożony równomiernie do całego okresu trwania umowy leasingu, a więc będziemy dokonywać miesięcznych zapisów w księgach w kwocie netto oraz VAT na podstawie wystawionej faktury.

Leasing finansowy umożliwia odliczenie 100% podatku VAT wraz z opłatą wstępną. Ewidencji dokonamy za pomocą zapisów:

Opłata wstępna:

Wn „Rozrachunki z finansującym z tyt. Przedmiotu leasingu”

Ma “Rozrachunki z finansującym – bieżące”

Podatek VAT:

Wn „Rozrachunki z tyt. VAT naliczonego”

Ma „Rozrachunki z finansującym – bieżące”

9. Ustalenie wartości początkowej przedmiotu leasingu

Korzystający wykazuje w swoich księgach rachunkowych przedmiot umowy leasingu finansowego jako składnik aktywów trwałych, a drugostronnie jako zobowiązanie finansowe.

Przedmiot leasingu zostanie wprowadzony do ewidencji środków trwałych korzystającego, jeśli spełni warunki określone w **art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości**.

Ustawa o rachunkowości nie określa w sposób szczególny zasad ustalania wartości początkowej środka trwałego użytkowanego na podstawie umowy leasingu finansowego. Stosuje się tu zatem ogólne zasady dotyczące ustalania tej wartości.

W myśl **art. 28 ust. 8 ustawy o rachunkowości**, cena nabycia środków trwałych obejmuje ogół kosztów poniesionych przez jednostkę do dnia przyjęcia środka trwałego do używania, w tym niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania.

KSR 5 podpowiada, że wartość początkową przedmiotu leasingu finansowego ustala się jako niższą z dwóch:

wartości rynkowej przedmiotu leasingu, ustalonej na moment rozpoczęcia leasingu (jest to najczęściej wartość wskazana w umowie), lub

wartości bieżącej opłat leasingowych, ustalonej za pomocą stopy procentowej leasingu lub stopy procentowej korzystającego.

10. Leasing samochodów osobowych - ujęcie dla celów VAT

Samochodem osobowym jest pojazd samochodowy w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej **3,5 tony**, **konstrukcyjnie przeznaczony do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą**, za pewnymi wyjątkami, o których mowa w art. 5a pkt 19a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (PDOF).

Na gruncie Ustawy o podatku od towarów i usług w przypadku faktur dokumentujących leasing samochodów osobowych podatnik nie ma prawa do pełnego odliczenia VAT, może jedynie odliczyć 50% (art. 86a ust. 1 ustawy o VAT).

Pełne odliczenie podatku naliczonego – w myśl art. 86a ust. 3 pkt 1 lit. a) i ust. 4 ustawy o VAT – przysługuje podatnikom, w przypadku gdy pojazdy te są uznawane za wykorzystywane **wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika** pod warunkiem, że:

- podatnik prowadzi ewidencję przebiegu pojazdu,
- konstrukcja pojazdów wyklucza możliwość wykorzystania ich do celów innych niż związane z działalnością.

Warto pamiętać, że w przypadku leasingu finansowego pozostałe 50% nieodliczonego VAT-u będzie zwiększało wartość początkową środka trwałego.

11. Leasing samochodów osobowych - ujęcie dla celów CIT

Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych limituje ujęcie w kosztach podatkowych wydatki związane z leasingiem samochodów osobowych. Ustalenie wysokości kosztów uzyskania przychodów zgodnie z proporcją dotyczy wszystkich umów leasingowych zawartych od 1 stycznia 2019 roku, których przedmiotem są pojazdy o wartości początkowej przekraczającej (art. 16 ust. 1 pkt 49a ustawy o CIT):

150 000,00 zł – dla samochodów spalinowych i hybrydowych lub

225 000,00 zł – dla pojazdów elektrycznych.

Podstawą do ustalenia proporcji będzie wartość netto przedmiotu leasingu, rozumiana jako równowartość opłaty wstępnej, wszystkich rat leasingowych oraz opłaty końcowej (zgodnie z interpretacją indywidualną z 8 grudnia 2020r. 0111-KDIB1-2.4010.396.2020. 1.MZA), **powiększona o 50% nieodliczonego podatku VAT**. Kosztem uzyskania przychodu będzie ta część wartości netto, która proporcjonalnie do ceny samochodu nie przekracza wskazanego limitu. A zatem przy założeniach, że wartość przedmiotu netto wynosi 165 600,00 zł oraz 50% nieodliczonego VAT 19 044,00 zł, koszt uzyskania przychodu będzie stanowił:

- $150\,000,00 / 184\,644,00 = 81,23\%$

Pozostała część, tj. **18,77%**, będzie wyłączona z kosztów.

Należy zwrócić uwagę, że proporcji podlega jedynie **część kapitałowa** raty leasingowej, część odsetkowa stanowi 100% KUP.

12. Leasing operacyjny podatkowo oraz finansowy bilansowo

O tym, jakie warunki musi spełniać umowa, aby została zakwalifikowana jako **leasing finansowy dla celów bilansowych** oraz jako leasing operacyjny dla celów podatkowych, było wspomniane na początku niniejszego opracowania. Przypominamy, że transakcja będzie miała charakter:

leasingu finansowego bilansowo, jeżeli spełni co najmniej jeden z 7 warunków określonych w art. 3 ust 4 UoR oraz

leasingu operacyjnego podatkowo, jeżeli spełnia warunki określone w art. 17b ust. 1 ustawy o PDOP.

Takie ujęcie transakcji spowoduje, że w bilansie korzystającego przedmiot leasingu zostanie ujęty jako środek trwały, a zobowiązanie finansowe będzie ujęte w wartości początkowej. Ponadto korzystający będzie dokonywał odpisów amortyzacyjnych.

Część kapitałowa raty leasingowej będzie pomniejszać zobowiązanie finansowe, natomiast część odsetkowa zostanie zaksięgowana w koszty finansowe.

W sytuacji, gdy dla celów podatkowych umowa leasingu ma charakter operacyjny, a dla celów bilansowych – finansowy, **powstaną różnice przejściowe**, które mogą generować obowiązek kalkulacji odroczonego podatku dochodowego.

13. Obowiązek ustalania odroczonego podatku dochodowego

Obowiązek ustalania odroczonego podatku dochodowego dotyczy wyłącznie jednostek będących podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych (tj. osób prawnych oraz spółek komandytowo-akcyjnych), a więc sporządzających roczne zeznanie podatkowe **CIT-8**.

Należy jednak zwrócić uwagę, że nie wszystkie podmioty będące podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych muszą ustalać i prezentować odroczonego podatku dochodowego. Mowa o jednostkach, które za poprzedni rok obrotowy nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości (**art. 37 ust. 10 UoR**):

- **25 500 000 zł** – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
- **51 000 000 zł** – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
- **50 osób** – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.

14. Podatek odroczony – sposób kalkulacji oraz ewidencja

Przyjrzyjmy się sposobowi kalkulacji oraz ewidencji podatku odroczonego na przykładzie spółki X. Załóżmy, że w maju 2021 roku spółka X zawarła umowę leasingu, która dla celów bilansowych stanowi leasing finansowy a dla celów podatkowych – leasing operacyjny.

Założenia wstępne:

Przedmiot umowy – samochód dostawczy
Czas trwania umowy – 48 miesięcy
Wartość netto przedmiotu umowy – 110 000,00 zł
Opłata ogółem – 128 500,00 zł, w tym:

- **opłata wstępna** – 10 000,00 zł,
- **47 rat leasingowych** – 2 500,00 zł / miesiąc
- **Opłata końcowa** – 1 000,00 zł

Amortyzacja naliczana od maja 2021, stawka 20%

Obliczenia:

Miesięczna amortyzacja = $128\,500,00 \cdot 20\%$
 $/ 12 \text{ m-cy} = 25\,700,00 / 12 = 2\,141,67 \text{ zł}$

Odpisy umorzeniowe do końca roku 2021:
 $7 \text{ m-cy} \cdot 2\,141,67 = 14\,991,67 \text{ zł}$

Wartość bilansowa aktywów netto na koniec 2021:
 $128\,500,00 - 14\,991,67 = 113\,508,33 \text{ zł}$

Wartość podatkowa aktywów na koniec 2021:
0,00 zł

Dodatnia różnica przejściowa: 113 508,33 zł

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy:
 $113\,508,33 \cdot 0,19 = 21\,567,00 \text{ zł}$

Wartość bilansowa pozycji aktywów jest większa od wartości podatkowej

Wartość bilansowa zobowiązań na koniec roku 2021: $110\,000,00 - 17\,500,00 = 92\,500,00 \text{ zł}$
 $(17\,500,00 = 7 \text{ m-cy} \cdot 2\,500,00)$

Wartość podatkowa zobowiązań na koniec roku 2021: 0,00 zł

Ujemna różnica przejściowa: 92 500,00 zł

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego: $92\,500,00 \cdot 0,19 = 17\,575,00 \text{ zł}$

Wartość bilansowa pozycji pasywów jest większa od wartości podatkowej.

Zarówno wartość środka trwałego, jak i zobowiązania z tytułu leasingu, stanowią wartość w ujęciu bilansowym, a nie podatkowym, dlatego wartość podatkowo wynosi 0 zł.

Ujęcie w księgach:

- Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego **(17 575,00):**

Wn „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”

Ma „Podatek dochodowy od osób prawnych”

- Rezerwa na odroczony podatek dochodowy **(21 567,00):**

Wn „Podatek dochodowy od osób prawnych”

Ma „Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”

Kluczowe wnioski

Pojęcie leasingu jest dosyć szerokim zagadnieniem, a operacje tego typu w przedsiębiorstwie wymagają analizy umów oraz przepisów przez dział księgowości. Sama ewidencja na kontach księgi głównej u korzystającego i finansującego nie powinna być skomplikowana, wymaga jedynie zapamiętania kilku zasad. Jednak nieprawidłowe zakwalifikowanie umowy leasingu już na samym początku jej trwania powoduje znaczące zmiany zarówno w bilansie, jak i rachunku zysku i strat, a także wpływa na rozliczenie VAT oraz odroczony podatek dochodowy.

Ważna jest także weryfikacja, czy dany podmiot może skorzystać z uproszczenia w myśl art. 3 ust 6 UoR, ponieważ wymaga to uwzględnienia w sprawozdaniu finansowym w polityce rachunkowości, a w przypadku popełnienia błędu w kwalifikacji umowy może być konieczne przekształcenie danych porównawczych za rok ubiegły.

Zapraszamy do kontaktu!

AUTORKA

Aleksandra Bartczak

Starszy Specjalista
ds. księgowości

aleksandra.bartczak@pl.gt.com

+48 885 441698

KONTAKT MERYTORYCZNY

Filip Charkiewicz

Menedżer
Księgowość i Compliance

filip.charkiewicz@pl.gt.com

+48 667 110 044

KONTAKT DLA MEDIÓW

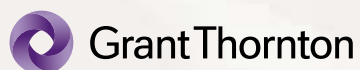

Jacek Kowalczyk

Dyrektor
Marketing i PR

jacek.kowalczyk@pl.gt.com

+48 505 024 168

Jesteśmy jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie. W Polsce działamy od 1993 roku. Posiadamy ponad 900-osobowy zespół oraz 8 biur w kluczowych aglomeracjach, rocznie obsługujemy ponad 2,3 tys. Klientów. Na świecie jesteśmy obecni w 140 krajach i zatrudniamy ponad 62 tys. pracowników, a historia firmy sięga 1904 roku.

Redakcja: Honorata Zakrzewska-Krzyś

Skład: Jakub Marosz